

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA VILNIAUS UNIVERSITETO EKOLOGIJOS INSTITUTAS

2005 m. gegužės 3 d. Nr.1050-16-57

Vilnius

Santrauka

Vilniaus universiteto Ekologijos institutas (toliau – Institutas) 2004 metais vykdė dvi programas, kurioms buvo patvirtinta 3131,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, gauta 3131,6 tūkst. Lt, panaudoti visi gauti asignavimai.

Reikšmingų pastabų dėl Instituto 2005-01-01 finansinių ataskaitų neturime. Ataskaitoje pateikiame finansinės veiklos rezultatus, pastebėjimus ir rekomendacijas.

Audito užduotis

Auditą atlikome Valstybės kontrolės finansinio audito 5-ojo departamento direktoriaus 2004-09-14 pavedimu Nr. 1050-16-1.

Audituojama įstaiga – Vilniaus universiteto Ekologijos institutas (toliau – Institutas) yra universiteto mokslo instituto statusą turinti biudžetinė valstybės mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta tarptautiniams ekologijos, aplinkos mokslų, zoologijos fiziologijos ir etologijos moksliniams tyrimams vykdyti ir padedanti Vilniaus universitetui, taip pat kitoms aukštosioms mokykloms rengti mokslininkus ir aukštos kvalifikacijos specialistus.

Adresas: Akademijos g. 2, LT-2600 Vilnius, identifikavimo kodas – 1195411.

Instituto steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamas laikotarpis – 2004 metai.

Audituojamu laikotarpiu Institutui vadovavo direktorius Lietuvos MA narys korespondentas, habil. dr. Mečislovas Žalakevičius, vyr. buhalterės pareigas ėjo Kristina Vysocka.

Instituto ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybės nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Instituto ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audituotos sritys

Atlikome 2005-01-01 Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (Forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos (Forma Nr. 2), kitų apyskaitų (Formos Nr. 3, 5, 6, B-9, B-11) auditą.

Auditas atliktas pagal valstybinio audito reikalavimus. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pateiktų pakankamus, tinkamus ir patikimus įrodymus, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių ir sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo teisėtumo tyrimą.

Įvertiname ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sričių vidaus kontrolės procedūrų veikimą. Audito rizikai sumažinti pagal audito programas atlikome darbo užmokesčio, ilgalaikio turto įsigijimo, nurašymo ir nusidėvėjimo apskaitos, pavedimų lėšų sričių savarankiškas (detalias) mažos apimties procedūras.

Dalyvavome kaip stebėtojai atliekant Instituto turto metinę inventorizaciją, kuri atlikta pagal inventorizacijos taisykles.

Finansinės veiklos rezultatai

Institutas 2004 metais vykdė dvi programas: 1.1 „Šalies mokslo plėtojimas ekologijos srityje“ ir 88.8 „Specialioji programa“.

Programoms vykdyti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) gauta 3131,6 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Institutas 2004 metais gautus asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas ir patvirtintas sąmatas.

VU Ekologijos institutas pagal Biudžeto pakeitimo pažymas patikslino 1.1 programos sąmatą ir iš išlaidų (ekonominės klasifikacijos kodas 2211130) perkėlė 190,9 tūkst. Lt sandoriams su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu (ekonominės klasifikacijos kodas 311212).

Ekologijos institutas 2004 metais pagal ES programą 5FP vykdė šiuos testinius projektus: „Fauna Europea – projekto išplėtimas į šalis kandidates – FaEu-NAS“ (2002-2004 m., 23,9 tūkst. eurų); „Europos Bioįvairovės platforma – išplėtimas šalių kandidačių partneriams – Bioplatform“ (2002-2005m., 25,2 tūkst. eurų); „FAME“ projektas (2002-2004 m., 89,1 tūkst. eurų); „BEEF“ projektas (2001/2004-01-31, 204,6 tūkst. eurų).

2004 metais VU Ekologijos institute buvo įsigyta ilgalaikio turto už 174,1 tūkst. Lt, iš jų nematerialaus – už 11,3 tūkst. Lt.

Metų pradžioje iš programos 88.8 „Specialioji programa“ buvo planuota įsigyti ilgalaikio turto už 165 tūkst. Lt. Ilgalaikiam turtui įsigyti buvo gauta ir panaudota 39,8 tūkst. Lt specialiosios programos lėšų (kasinės išlaidos sudarė 39,8 tūkst. Lt, faktinės 39,8 tūkst. Lt). Iš jų už pastato renovacijos darbus buvo apmokėta 24,1 tūkst. Lt. Iš programos 1.1 „Šalies mokslo plėtojimas ekologijos srityje“ už renovacijos darbus buvo apmokėta 190,9 tūkst. Lt. Iš viso 2004 metais VU Ekologijos instituto pastato renovacijos darbų buvo atlikta už 921,3 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metais iš įvairių įstaigų ir organizacijų (Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo, Aplinkos apsaugos agentūros, Vilniaus universiteto, Žemės ūkio ministerijos ir kt.) gavo lėšų pavedimams atlikti už 1373 tūkst. Lt. Iš valstybės institucijų pavedimų lėšos gautos įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodas 2211330). Institutas 2004 metais gautas pavedimų lėšas darbo užmokesčiui panaudojo 197,6 tūkst. Lt, soc. draudimui - 61,3 tūkst. Lt.

Švietimo ir mokslo ministro 2004-11-25 įsakymu Nr. 1853 „Dėl lėšų skyrimo“ VU Ekologijos institutui buvo skirta 36 tūkst. Lt finansiniam skatinimui (ekonominės klasifikacijos kodas 2211330 „Kitos paslaugos“). VU Ekologijos institute nebuvo patvirtinta sąmata šių lėšų panaudojimui. Institutas Švietimo ir mokslo ministerijai pateikė Formą Nr. 2 (išlaidas parodė ekonominės klasifikacijos kodu 2211330 „Kitos paslaugos“) ir detalesnę ataskaitą, kurioje nurodyta, kaip institutas panaudojo skatinimui skirtas lėšas (27,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 8,5 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms).

Švietimo ir mokslo ministerija nenurodė, kaip panaudoti šias lėšas, o Institutas nenustatė skatinimui skirtų lėšų naudojimo tvarkos, todėl apskaitė jas kaip pavedimų lėšas ir išmokėjo mokslininkams neriboto dydžio priemokas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, ir 1991-11-23 nutarimas Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ reglamentuoja minėtų įstaigų ir institucijų darbuotojų darbo užmokesčio, priedų, priemokų ir vienkartinių piniginių išmokų mokėjimą iš darbo užmokesčio fondo lėšų. Taigi, mokant šių įstaigų darbuotojams darbo užmokestį iš pavedimų lėšų nei jo dydžio, nei jo skyrimo ir mokėjimo tvarkos nereglamentuoja joks teisės aktas, todėl darbo užmokestis, priedai ir priemokos mokamos neriboto dydžio.

Iš Valstybinio mokslo ir studijų fondo Institutas gavo 180 tūkst. Lt pavedimų lėšų. Iš Vilniaus universiteto Institutas gavo 95,8 tūkst. Lt pavedimų lėšų, kuriam šias lėšas pavedimų vykdymui buvo skyręs Valstybinis mokslo ir studijų fondas. Nors iš Vilniaus universiteto pavedimų lėšos taip pat gautos įvairioms išlaidoms (ekonominės klasifikacijos kodas 2211330), tačiau buvo

įsigyta ilgalaikio turto už 21 tūkst. Lt (pateiktoje ataskaitoje (Forma Nr. 2) Institutas nurodė, kad buvo įsigyta ilgalaikio turto).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtinta Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarka nustato, kokia tvarka yra skiriamos valstybės biudžeto lėšos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, savivaldybių įstaigoms ir įmonėms. Vilniaus universitetas gaudamas pavedimų lėšas iš Valstybinio mokslo ir studijų fondo ir skirdamas VU Ekologijos institutui nekontroliavo, kaip lėšos bus panaudotos ir kaip buvo panaudotos (Vilniaus universitetas tik perskirstė jam Valstybinio mokslo ir studijų fondo skirtas lėšas). Tokiu būdu Vilniaus universitetas, skirdamas valstybės biudžeto lėšų ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, ir Institutas, panaudodamas valstybės biudžeto lėšas ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti, nesilaikė minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatų.

Kiti pastebėjimai

1. Dalykai, susiję su apskaitos tvarkymo kontrole.

LR Švietimo ir mokslo ministro 2004-03-10 įsakymu Nr. ISAK-348 „Dėl 2003-2006 m. mokslo ir studijų įstaigų renovavimo, rekonstravimo programos įgyvendinimo“ buvo patvirtintos mokslo ir studijų įstaigų renovavimo, rekonstravimo programos lėšų paskirstymas 2004 metams. 2004 metais buvo atlikta Instituto pastato renovacija, darbų atlikta už 921,3 tūkst. Lt. Institutas apmokėjo 215 tūkst. Lt, už likusius darbus apmokėjo Švietimo ir mokslo ministerija ir Centrinė projektų valdymo agentūra. 2004-11-30 ir 2004-12-15 buvo pasirašyti renovacijos darbų baigimą patvirtinantys aktai, kurių pagrindu buvo padidinta turto vertė 921,3 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metų pabaigoje 200 subsąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“ turėjo sukaupęs 215 tūkst. Lt renovavimo sąnaudų ir pasirašęs renovacijos darbų priėmimo aktą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 240 punkto nuostatomis, galėjo į 01 subsąskaitos „Ilgalaikis turtas“ debetą ir 250 subsąskaitos „Ilgalaikio turto fondas“ kreditą įrašyti 215 tūkst. Lt (šia suma padidinti ilgalaikio turto ir ilgalaikio turto fondo vertę).

Kada, kaip ir kokiomis dalimis institucijos turi apskaityti renovacijos darbus (kokios institucijos ir kokiomis sumomis kaupia nebaigtos renovacijos darbų sąnaudas, kada ir kokia suma didinama renovuoto turto vertė) Švietimo ir mokslo ministerija nenurodė ir nepateikė nurodymo, kad Švietimo ir mokslo ministerijos ir Centrinės projektų valdymo agentūros sukaupę ir nurašytą Instituto pastato renovacijos sąnaudų dalimi, Institutas turi padidinti ilgalaikio turto vertę. Šiuo atveju Institutas išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanso 2 eilutėje „Ilgalaikis turtas“ ir 49 eilutėje „Ilgalaikio turto fondas“ 706,3 tūkst. Lt nurodė sumą didesnę, negu nurodyta apskaitos

registruose, ji nepagrįsta apskaitos dokumentais. Vyr. buhalteris, būdamas atsakingas už tinkamą apskaitos tvarkymo kontrolę neužtikrino, kad ūkiniai įvykiai (nuo Instituto nepriklausantys faktai, keičiantys turto dydį) finansinėje ataskaitoje būtų atskleisti laikantis apskaitos principų.

2. Dalykai, susiję su sąmatų tikslinimu.

Institutas 2004 metais 88,8 Specialiojoje programoje planavo išlaidas 165 tūkst. Lt sandoriams su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu pagal ekonominės klasifikacijos kodą 3115 „Kitas ilgalaikis turtas“ 104 eilutėje. Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (Forma Nr. 2) nurodė kasines ir faktines išlaidas 39,8 tūkst. Lt sandoriams su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu pagal ekonominės klasifikacijos kodą 3115 „Kitas ilgalaikis turtas“ 104 eilutėje. Dalį šių lėšų (24,1 tūkst. Lt) institutas panaudojo VU Ekologijos instituto pastato renovacijai, todėl šią sumą (24,1 tūkst. Lt) turėjo įrašyti pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodą 3112 „Pastatai ir statiniai“ 93 eilutėje.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) 79 p. nuostatomis, asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją arba sutaupytus asignavimus išlaidoms panaudojus turto įsigijimui finansuoti, atitinkamai tikslinamos sąmatos.

3. Dalykai, susiję su kontrolės procedūrų veikimu.

Darbo užmokesčio priskaitymo - išmokėjimo žiniaraščių duomenų teisingumo pasirašytinai netikrino vyr. buhalterė K. Visocka, o direktorius M. Žalakevičius jų nepatvirtino, taip pat vyr. buhalterė nepatikrino ir pasirašytinai nepatvirtino darbo užmokesčio apskaitos registrų duomenų perkėlimo iš registro Nr. 18 teisingumo, todėl yra rizika, kad darbo užmokestis bus priskaičiuotas ir apskaitos registruose bus užregistruotas neteisinga suma.

4. Dalykai, kuriais džiaugiamės.

Audito metu buvo nustatyta, kad Institute naudojamas sąskaitų planas yra netikslus, tas pats darbuotojas ir priskaičiuoja ir perveda darbo užmokestį, balanse ne toje sąskaitoje apskaitytos pavedimų lėšos valiuta, Instituto apskaitoje neteisingai apskaityta žemė. Institutui 2005-01-07 buvo pateiktas raštas Nr. S-(1050-1.11)-26 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų ir vidaus kontrolės trūkumų“. Audito metu pateiktos rekomendacijos dėl nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų ir vidaus kontrolės trūkumų buvo įvykdytos. Institute sukurta ir patvirtinta apskaitos politika.

Rekomendacijos

Atsižvelgdami į ataskaitoje išdėstytus dalykus, siūlome Institutui:

- Nustatyti paskesniosios kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad ūkiniai įvykiai nurodyti apskaitos registruose ir finansinėse ataskaitose būtų pagrįsti apskaitos dokumentais ir atskleisti laikantis apskaitos principų ir taisyklių.

- Nustatyti einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją būtų atitinkamai tikslinamos sąmatos.

Dėkojame Vilniaus universiteto Ekologijos instituto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą, atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005-07-01 prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą adresu Pamėnkalnio g. 27, 01113 Vilnius.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Valstybinė auditorė

Renata Maslauskaitė

Susipažinome:

Vilniaus universiteto Ekologijos instituto
direktorius

Mečislovas Žalakevičius

Vyriausioji buhalterė

Kristina Vysocka